

A zenegróf

2010 április 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párfjárt ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

B?s a XIX. század derekáig Amade-birtok, a család csallóközi jószágainak (Várkony, Felbár, Lakszakállas,

---

Apáczaszakállas, Szilas, Csilizpatas stb.) központja; 1468-tól mezőváros, vásárokkal. A hatalmas borsói kastély a XVII. században épült reneszánsz stílusban; a XVIII. században barokkosították. Jelenleg e kastélyban öreg és beteg embereket ápolnak. Ez lehet az egyik oka, de talán a gondozatlan park látványa is hozzájárult ahhoz, hogy szomorú emlékekkel távoztam innen. Pedig előtte a híres nagyváradi püspök, Ipolyi Arnold könyvében talált beszámoló nagyon is föllelkesített.

Én még a Pozsony vármegyei Zohor plébánosaként 1856 késő nyarán beutazta a Csallóközt, és erről a Vasárnapi Újságban be is számolt. Ott írt a híres borsói kastélyról. A település nevével kapcsolatban ezt jegyezte meg: „...mint neve gyaníttatja, a besenyők egyik régi székhelye. Sánccal és tornyokkal erősített egykori várkastélya, jelenleg újabb ízlésben nyaraló palotává átalakítva, csinos angolkert közepett áll. Már 1242-ben a hely a Gutkeled nemzetségtől származó Omodék vagy Amadék birtoka lévén, nem egy hős és kitűnő férfit adott a honnak.”

A Gút-Keled nemzetség ősei és névadói az 1093-ban említett Gút ispán és az 1111-ben fölbukkanó Keled bácsi ispán. Birtokaik Fejér, Bereg, Szatmár, Bihar és Szabolcs vármegyében feküdtek. Első kiemelkedő tagja István királyi lovászmester, országbíró, aki 1259-ben hunyt el. Számos magyar történelmi család sarjadt ebből a nemzetségből, közülük származik az Amadeus-ág is.

Ez a család már Ipolyi idejében kihalt. „Az utolsó Amadeus nagy zenekedvelő és udvari zenegróf lévén, idejében számos zenészi nevezetességek látogatták e helyet. Így lőn a hősök sásfészke csiripőlő verebek vagy csak hangversenyző csalóányok lakává.” Ez a gróf pedig Amadeus Tádé (1783–1845), Amadeus László unokaöccse volt.

„Tádét m?kedvel? zenésznek, jó zongoristának és rögtönz?nek ismerték, aki komponált is – olvasom Koncsol László jegyzetében. – Az 1809-es nemesi felkelés egyik lovaskapitánya, 1831-t?l császári és királyi zenegróf. Tiszte Ausztria zeneéletének fejlesztése volt.” Ebben a min?ségében lett Liszt Ferenc egyik mecénása.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló